

TOPOSY PRAWNICZE:

4 rozumowania prawne:

- **argumentum a simili** –wnioskowanie z podobieństwa. Analogia jako podstawowa metoda. Nie występuje w prawie karnym.
 - **argumentum a contrario** –wskazuje się tu na różnice powodujące, że dane przepisy nie mają zastosowania dla danej sytuacji. (ochrona własności dla właściciela rzeczy i odwrotnie)
 - **argumentum a fortiori** –„tym bardziej”
 - a **maiori ad minus** –„kto jest uprawniony czynić więcej, tym bardziej może czynić mniej.” (Właściciel sadu i owoców z sadu)
 - a **minori ad maius** –„komu zakazano czynić mniej, to tym bardziej zakazano więcej” (Trawa, krzewy)
 - **wnioskowanie z celu na środki** –jeżeli dozwolony jest cel, to dozwolone są również środki, o ile mieszczą się w granicach rozsądku. Jeżeli prawo pozwala lub nakazuje określone działanie, to musi również zezwalać na środki prowadzące do tego celu. Kodeks cywilny daje nam takie środki w np. „Właściciel nie może się sprzeciwić użyciu, a nawet uszkodzeniu rzeczy (...), jeśli jest to konieczne do odwrócenia niebezpieczeństwa...” (Tonącemu na ratunek kradzioną łodzią)
-
- ❑ **lex retro non agit** –Uniwersalna reguła, lecz często odstępstwa np. w prawie podatkowym. Przepis retroaktywny można wprowadzić, o ile z korzyścią dla podatnika. Uznaje się powszechnie, że względy sprawiedliwości społecznej mogą usprawiedliwiać odejście od zasady
 - ❑ **in dubio pro reo** –na korzyść strony nie obciążonej dowodem. Z punktu widzenia Prawa k. –oskarżony.
 - ❑ **in dubio pro libertate** –na korzyść wolności. Jeżeli jest wątpliwe czy dany czyn jest dozwolony należy przyjąć, że jest. Z tego wyprowadza się regułę wykładni rozszerzającej –Co nie jest zabronione jest dozwolone.
 - ❑ **ignorantia iuris nocet** –Nieznajomość prawa szkodzi. Wychodzi się z założenia, że znajomość prawa jest powszechna. Nie można się tłumaczyć, unikać odpowiedzialności tłumacząc, że się nie wiedziało o zakazie lub nakazie. Odchodzi się od sztywnego stosowania, z uwagi na komplikację systemu prawa oraz nowość szczegółowych uregulowań, ponieważ nawet dla sądu pewne przepisy nie są znane, lub niezrozumiałe(np. prawo jądrowe).
 - ❑ **audiatur et altera pars** –wysłuchaj drugiej strony. Elementarna zasada sporu prawnego. Każdy ma prawo Przedstawić swoje argumenty. Nikt nie może być go pozbawiony. Z tego wywodzi się prawo do obrony.
 - ❑ **praesumptio boni viri** –zawsze domniemaj dobrą wolę. Jeżeli ktoś coś uczynił, uczynił w dobrej wierze. Nie wolno zakładać złej wiary. Domniemanie niewinności
 - ❑ Zasada prawa do sądu –W każdym wypadku gdy ktoś poniósł stratę lub uszczerbek na zdrowiu może dochodzić roszczeń sądowych –dopuszczalność drogi sądowej. Zawsze można zagrozić wystąpieniem do sądu. Jest to uprawnienie.
 - ❑ Zasada niezawisłości sądów –Sąd podlega tylko prawu. Nie można domagać się wyroku przy braku norm prawnych (Również nie wolno sądowi go wydawać) Nie wiążą decyzje administracyjne.
 - ❑ Zasada proporcjonalności – Nasze działanie proporcjonalne do zagrożenia (problem granicy obrony koniecznej)
 - ❑ Zasada równowagi stron –nikt nie może być przez prawo faworyzowany.
 - ❑ Nemo iudex in causa sua –nikt nie może być sędzią we własnej sprawie.